

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 89

18 Μαΐου 1995

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

139. Θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/630/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου ... 1

τήτων στον Υφυπουργό Γεωργίας Φ. Κωνσταντίνου και Β. Βασιλακάκη» (Β' 550).

2. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Την με αριθμ. 66/1995 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υφυπουργού Γεωργίας, αποφαιζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός
(άρθρο 1 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

Με το παρόν Διάταγμα θεσπίζονται στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων που κρατούνται περιορισμένοι για εκτροφή και πάχυνση.

Άρθρο 2

Ορισμοί
(άρθρο 2 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

Για τους σκοπούς του παρόντος Διατάγματος, θεωρείται:

α. «Χοίρος» το ζώο του είδους των χοίρων, οποιασδήποτε ηλικίας, είτε εκτρέφεται για αναπαραγωγή, είτε για πάχυνση.

β. «κάπρος» αρσενικός χοίρος μετά την εφηβεία, που προορίζεται για αναπαραγωγή.

γ. «μικρός θηλυκός χοίρος» ο θηλυκός χοίρος μετά την εφηβεία, και πριν τον τοκετό.

δ. «χοιρομητέρα» ο θηλυκός χοίρος μετά τον πρώτο τοκετό.

ε. «θηλάζουσα χοιρομητέρα» ο θηλυκός χοίρος μεταξύ των περιγεννητικής περιόδου και του απογαλακτισμού των χοιριδίων.

στ. «κυοφορούσα χοιρομητέρα ξηράς περιόδου» η χοιρομητέρα μεταξύ του απογαλακτισμού των χοιριδίων της και της περιγεννητικής περιόδου.

ζ. «χοιρίδιο» ο χοίρος από την γέννηση μέχρι τον απογαλακτισμό,

η. «απογαλακτισμένος χοίρος» ο χοίρος από τον απογαλακτισμό μέχρι την ηλικία των δέκα εβδομάδων.

θ. «χοίρος ανάπτυξης» ο χοίρος από την ηλικία των δέκα εβδομάδων μέχρι τη σφαγή ή την αναπαραγωγή.

ι. «αρμόδια αρχή» η αρμόδια Κεντρική Δ/νση Κτηνιατρικής της Γενικής Δ/νσης Κτηνιατρικής του Υπ. Γεωργίας

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 139 (1)

Θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των χοίρων στις εκτροφές, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/630/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» (Α' 34), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ» (Α' 70).

β) του άρθρου 20 παρ. 1 περίπτ. 2, 4 και 9 του Ν. 248/1914 «Περί οργανώσεως της ζωοτεχνικής και κτηνιατρικής υπηρεσίας» (Α' 110), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο μόνο του Α.Ν. της 23.1.1936 «Περί συμπληρώσεως του Ν. 248/1914 (Α' 47).

γ) του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 137), όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

δ) της υπ' αριθμ. 6033/1994 απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Γεωργίας «Ανάθεση αρμοδιο-

και κάθε περιφερειακή κτηνιατρική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του Π.Δ. 420/1993 (Α' 179) καθώς και η Δ/νση Εισροών Ζωικής Παραγωγής της Γενικής Δ/νσης Ζωικής Παραγωγής και κάθε περιφερειακή ζωοτεχνική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 3 περίπτ. β) της απόφασης 339854/1993 (Β' 260) του Υφυπουργού Γεωργίας.

Άρθρο 3

(άρθρο 3 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

1α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος όλες οι νεοδμητες ή ανοικοδομηθείσες εκμεταλλεύσεις ή και όλες οι εκμεταλλεύσεις που τίθενται σε λειτουργία για πρώτη φορά μετά από αυτή την ημερομηνία πρέπει να πληρούν τουλάχιστον την ακόλουθη απαίτηση:

-κάθε απογαλακτισμένος χοίρος ή κάθε χοίρος πάχυνσης που εκτρέφεται ομαδικά πρέπει να έχει στη διάθεσή τους ελεύθερο χώρο τουλάχιστον:

- 0,16m² για χοίρους μέσου βάρους το πολύ 10 KGR,
- 0,20 m²για χοίρους μέσου βάρους μεταξύ 10KGR και 20 KGR,
- 0,30 m²για χοίρους μέσου βάρους μεταξύ 20KGR και 30 KGR,
- 0,40 m²για χοίρους μέσου βάρους μεταξύ 30KGR και 50 KGR,
- 0,55 m²για χοίρους μέσου βάρους μεταξύ 50KGR και 85 KGR,
- 0,65 m²για χοίρους μέσου βάρους μεταξύ 85KGR και 110 KGR,
- 1,00 m²για χοίρους μέσου βάρους άνω των 110KGR,

β. Από την 1η Ιανουαρίου 1998 οι στοιχειώδεις κανόνες που προβλέπονται παραπάνω εφαρμόζονται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις:

2. Η κατασκευή, ή μη διαρρύθμιση των εγκαταστάσεων στις οποίες χοιρομητέρες και μικροί θηλυκοί χοίροι κρατούνται δεμένοι, θα πρέπει να απαγορευθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 1995.

3. Με απόφαση του Νομάρχη, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής Υπηρεσίας, μετά από συνεργασία με την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου Ζωοτεχνική αρχή και βάσει των αποτελεσμάτων των διενεργουμένων επιθεωρήσεων, που προβλέπονται στο άρθρο 5 παρ. 1 του παρόντος Δ/τος, μπορεί να επιτρέπεται η χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων, που έχουν κατασκευασθεί πριν την 1η Ιανουαρίου 1996 και οι οποίες δεν πληρούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 1 του παρόντος, για διάστημα που δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση την 31η Δεκεμβρίου 2006.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις εκμεταλλεύσεις που έχουν λιγότερο από έξι χοίρους ή πέντε χοιρομητέρες με τα χοιριδιά τους.

Άρθρο 4

(άρθρο 4 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

1. Οι συνθήκες εκτροφής των χοίρων πρέπει να είναι σύμφωνες με τις γενικές διατάξεις που ορίζονται στο παράρτημα του παρόντος Π.Δ/τος.

2. Με απόφαση του Νομάρχη ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρικής υπηρεσίας του Υπ. Γεωργίας, μετά από συνεργασία με την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου Ζωοτεχνική αρχή, μπορεί να επιτρέπεται παρέκκλιση από το κεφάλαιο 1 παράγραφοι 3, 5, 8 και 11 του εν λόγω παραρτήματος, μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995.

Άρθρο 5

(άρθρο 7 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

1. Η αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου κτηνιατρική υπηρεσία του Υπ. Γεωργίας σε συνεργασία με την αρμόδια νομαρχιακού επιπέδου ζωοτεχνική υπηρεσία πραγματοποιεί επιθεωρήσεις για τον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων και του παραρτήματος του άρθρου Β του παρόντος.

2. Οι επιθεωρήσεις αυτές είναι δυνατόν να διεξάγονται κατά τη διάρκεια ελέγχων που διενεργούνται για άλλους σκοπούς και πρέπει να καλύπτουν κάθε χρόνο ένα στατιστικό αντιπροσωπευτικό δείγμα των διαφόρων συστημάτων εκτροφής που χρησιμοποιούνται στην χώρα.

3. Κάθε δύο χρόνια, πριν την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Απριλίου και για πρώτη φορά πριν από την 30η Απριλίου 1996 η αρμόδια Κεντρική Δ/νση Κτηνιατρικής μετά από συνεργασία με την Δ/νση Εισροών Ζωικής Παραγωγής, ενημερώνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν κατά τα δύο προηγούμενα χρόνια, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, καθώς και για τον αριθμό των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν κατά τα δύο προηγούμενα χρόνια, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, καθώς και για τον αριθμό των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν σε σχέση με τον αριθμό των εκμεταλλεύσεων στην χώρα.

Άρθρο 6

(άρθρο 8 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

Για να εισαχθούν στην Ελλάδα ζώα προέλευσης τρίτων χωρών πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικά που χορηγείται από την αρμόδια αρχή της χώρας προέλευσης και στο οποίο βεβαιώνεται ότι τα ζώα είχαν μεταχείριση τουλάχιστον ισοδύναμη με αυτή που προβλέπεται από το παρόν Π.Δ/γμα.

Άρθρο 7

(άρθρο 9 της οδηγίας 91/630/Ε.Ο.Κ.)

1. Οι αρμόδιες αρχές του Υπ. Γεωργίας οφείλουν να συνεργάζονται με τους πραγματογνώμονες κτηνιάτρους της Επιτροπής, οι οποίοι μπορούν να πραγματοποιούν επιτόπιους ελέγχους, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, για την πιστή εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Διατάγματος και να τους παρέχουν κάθε αναγκαία βοήθεια για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

2. Η αρμόδια κεντρική Δ/νση Κτηνιατρικής του Υπ. Γεωργίας, ενημερώνεται από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα αποτελέσματα των διεξαχθέντων ελέγχων και στην συνέχεια λαμβάνει σε συνεργασία με τη Δ/νση Εισροών Ζωικής Παραγωγής, τα τυχόν αναγκαία μέτρα για να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα του ελέγχου.

3. Όσον αφορά τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες, ισχύουν οι διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙΙ, των άρθρων 70, 71 και 72 του Π.Δ. 420/1993 (Α' 179).

Άρθρο 8

Το παρόν Παράρτημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1. Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή

των χώρων σταβλισμού, και ιδίως, των θέσεων και του εξοπλισμού, με τα οποία ενδέχεται να έλθουν σε επαφή οι χοίροι, δεν πρέπει να είναι επιβλαβή για τους χοίρους και πρέπει να είναι δυνατόν να καθαρίζονται και να απολυμαινούνται καλά.

2. Έως ότου θεσπιστούν σχετικοί κοινοτικοί κανόνες, ο ηλεκτρικός εξοπλισμός και τα ηλεκτρικά κυκλώματα πρέπει να είναι εγκατεστημένα σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία ώστε να αποφεύγονται οι ηλεκτρικές εκκνώσεις.

3. Η μόνωση, η θέρμανση και ο εξαερισμός του κτιρίου πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία του αέρα, η στάθμη κονιορτού, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία του αέρα και οι συγκεντρώσεις αερίων παραμένουν εντός ορίων που δεν βλάπτουν τους χοίρους.

4. Κάθε αυτόματος ή μηχανικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για την υγεία και την διαβίωση των χοίρων, πρέπει να επιθεωρείται τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Κάθε διαπιστωμένο ελάττωμα πρέπει να διορθώνεται αμέσως, ή, εάν κάτι τέτοιο είναι αδύνατο, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προστατεύονται η υγεία και η καλή διαβίωση των χοίρων μέχρι να επισκευασθεί η βλάβη, ιδίως με τη χρησιμοποίηση εναλλακτικών μεθόδων διατροφής και με τη διατήρηση ικανοποιητικού περιβάλλοντος. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται σύστημα τεχνητού εξαερισμού, πρέπει να προβλέπεται κατάλληλο σύστημα αντικατάστασης ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής ανανέωση του αέρα ώστε να διατηρούνται η υγεία και οι καλές συνθήκες διαβίωσης των χοίρων σε περίπτωση βλάβης του συστήματος, πρέπει δε να υπάρχει σύστημα συναγερμού που να προειδοποιεί τον εκτροφέα για τη βλάβη. Το σύστημα συναγερμού πρέπει να ελέγχεται τακτικά.

5. Οι χοίροι δεν πρέπει να είναι διαρκώς στο σκοτάδι. Για το λόγο αυτόν, για να καλύπτονται οι φυσιολογικές ανάγκες τους και οι ανάγκες συμπεριφοράς τους, θα πρέπει να προβλέπεται, ανάλογα με τις διάφορες κλιματικές συνθήκες των κρατών μελών, κατάλληλος φυσικός ή τεχνητός φωτισμός ο οποίος, στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να ισοδυναμεί τουλάχιστον προς τη διάρκεια φυσικού φωτισμού η οποία είναι διαθέσιμη φυσιολογικά μεταξύ 9 π.μ. και 5 π.μ. Επιπλέον πρέπει να υπάρχει κατάλληλος (σταθερός ή κινητός) φωτισμός, επαρκούς εντάσεως, που να επιτρέπει την επιθεώρηση των χοίρων ανά πάσα στιγμή.

6. Όλοι οι χοίροι που εκτρέφονται ομαδικά ή σε ατομικές θέσεις πρέπει να επιθεωρούνται από τον κάτοχο ή τον υπεύθυνο των ζώων τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Κάθε χοίρος που φαίνεται ασθενής ή τραυματισμένος πρέπει να υποβάλλεται, χωρίς καθυστέρηση, σε κατάλληλη θεραπευτική αγωγή. Οι ασθενείς ή τραυματισμένοι χοίροι, πρέπει να μπορούν, όταν αυτό είναι απαραίτητο, να απομονώνονται σε κατάλληλους χώρους με ξηρά και άνετη στρωμένη. Εάν οι χοίροι δεν αντιδρούν στις φροντίδες του εκτροφέα, θα πρέπει, το συντομότερο δυνατόν να ζητείται η γνώμη ενός κτηνιάτρου.

7. Εάν οι χοίροι εκτρέφονται ομαδικά, λαμβάνονται μέτρα για την αποφυγή συγκρούσεων που υπερβαίνουν τη συνήθη συμπεριφορά.

Οι χοίροι που δείχνουν συνεχή επιθετικότητα έναντι των άλλων ή είναι θύματα αυτής της επιθετικότητας απομονώνονται ή απομακρύνονται από την ομάδα.

8. Οι χώροι σταβλισμού των χώρων πρέπει να κατα-

σκευάζονται έτσι ώστε κάθε χοίρος να μπορεί:

-να ξαπλώνει, να αναπαύεται και να σηκώνεται χωρίς δυσκολία,

-να έχει καθαρό χώρο για την ανάπαυσή του,

-να βλέπει άλλους χοίρους.

9. Σε περίπτωση που οι χοίροι είναι δεμένοι, το σύστημα πρόσδεσης δεν πρέπει να τους τραυματίζει και πρέπει να επιθεωρείται τακτικά και, εάν χρειάζεται, να προσαρμόζεται ώστε να μη συνιστά ενόχληση. Κάθε σύστημα πρόσδεσης πρέπει να έχει αρκετό μήκος ώστε να επιτρέπει στο χοίρο να κινείται σύμφωνα με την παράγραφο 8.

Το σύστημα πρόσδεσης πρέπει να σχεδιάζει κατά τρόπο που να αποφεύγεται ο κίνδυνος στραγγαλισμού ή τραυματισμού.

10. Οι χώροι, οι κλωβοί, ο εξοπλισμός και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τους χοίρους πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται κατάλληλα ώστε να προλαμβάνεται η αλληλομόλυνση και η εμφάνιση οργανισμών που είναι φορείς ασθενειών. Τα κόπρανα, τα ούρα και τα υπολείμματα τροφής θα πρέπει να απομακρύνονται όσο το δυνατό συχνότερα για να περιορίζεται η δυσοσμία και να αποφεύγεται η συγκέντρωση μυγών ή τρωκτικών.

11. Το δάπεδο δεν πρέπει να είναι ολισθηρό ή ανώμαλο, ώστε να αποφεύγεται ο τραυματισμός των χοίρων, και να είναι κατασκευασμένο έτσι ώστε να μην προκαλεί τραυματισμό ούτε τάλαιπωρία στους χοίρους που στέκονται ή ξαπλώνουν σ' αυτό. Το δάπεδο πρέπει να είναι κατάλληλο για το μέγεθος και το βάρος των χοίρων και να αποτελείται από ανθεκτική, επίπεδη και σταθερή επιφάνεια. Ο χώρος στον οποίο ξαπλώνουν τα ζώα πρέπει να είναι άνετος, καθαρός και κατάλληλα αποστραγγιζόμενος και να μην βλάπτει τους χοίρους.

Εφόσον παρέχεται στρωμένη, πρέπει να είναι καθαρή, στεγνή και να μην βλάπτει τους χοίρους.

12. Όλοι οι χοίροι πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλη τροφή προσαρμοσμένη στην ηλικία και το βάρος τους και ανάλογη με τη συμπεριφορά και τις φυσιολογικές τους ανάγκες, έτσι ώστε να ευνοείται η καλή και η υγιεινή τους διαβίωση.

13. Σε όλους τους χοίρους πρέπει να παρέχεται τροφή τουλάχιστον μία φορά την ημέρα. Σε περίπτωση που οι χοίροι βρίσκονται σε ομαδικούς στάβλους και δεν τρέφονται ελεύθερα (AD LIBITUM) ή με αυτόματο σύστημα τροφής, όλοι οι χοίροι της ομάδας πρέπει να λαμβάνουν τροφή την ίδια ώρα.

14. Όλοι οι χοίροι ηλικίας άνω των δύο εβδομάδων πρέπει να μπορούν να έχουν καθημερινώς επαρκή ποσότητα κατάλληλου καθαρού νερού ή να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες τους σε υγρό πίνοντας άλλα υγρά.

15. Η εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την παροχή τροφής και νερού πρέπει να σχεδιάζεται, να κατασκευάζεται, να τροποποιείται και να συντηρείται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μειώνεται η μόλυνση της τροφής ή του νερού των χοίρων.

16. Εκτός από τα μέτρα που λαμβάνονται συνήθως για να αποφεύγεται το δάγκωμα της ουράς και τα άλλα ελαττώματα και για να μπορούν να ικανοποιούν τις ανάγκες συμπεριφοράς τους, όλοι οι χοίροι - ανάλογα με το περιβάλλον και την πυκνότητα του πληθυσμού - πρέπει να διαθέτουν άχυρο ή οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο υλικό ή αντικείμενο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΟΙΡΩΝ

Ι. ΚΑΠΡΟΙ

Τα χωρίσματα για τους κάπρους πρέπει να τοποθετούνται και να κατασκευάζονται με τρόπο που να επιτρέπεται στους κάπρους να γυρίζουν, να αντιλαμβάνονται τον γρυλισμό, την οσμή και την παρουσία των άλλων ζώων, ενώ παράλληλα θα πρέπει να έχουν χώρο επαρκή για να αναπαύονται. Ο χώρος που ξαπλώνουν πρέπει να είναι στεγνός και άνετος. Επιπλέον, το ελάχιστο μέγεθος του χωρίσματος για έναν ενήλικα κάπρο πρέπει να είναι 6m². Ωστόσο, πρέπει να προβλέπεται μεγαλύτερο εμβαδόν όταν τα χωρίσματα χρησιμοποιούνται για την οχεία.

ΙΙ. ΧΟΙΡΟΜΗΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΙ ΘΗΛΥΚΟΙ ΧΟΙΡΟΙ

1. Οι κυοφορούσες χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι πρέπει, εφόσον χρειάζεται να υποβάλλονται σε θεραπεία κατά των εξωτερικών και εσωτερικών παρασίτων. Πρέπει να απαλλάσσονται από οποιαδήποτε ακαθαρσία προτού τοποθετηθούν στο χώρο τοκετού.

2. Οι κυοφορούσες χοιρομητέρες και οι μικροί θηλυκοί χοίροι πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους χώρο για να ξαπλώνουν καθαρό, δεόντως αποστραγγιζόμενο και άνετο και να έχουν τα κατάλληλα υλικά για να φτιάξουν φωλιά, εφόσον χρειάζεται.

3. Πίσω από τη χοιρομητέρα ή το μικρό θηλυκό χοίρο πρέπει να διαμορφώνεται χώρος για τη διευκόλυνση του φυσιολογικού ή του υποβοηθούμενου τοκετού.

4. Οι χώροι τοκετού όπου οι χοιρομητέρες μπορούν να κινούνται ελεύθερα πρέπει να φέρουν εξοπλισμό προστασίας των χοιριδίων, π.χ. κιγκλιδώματα.

ΙΙΙ. ΧΟΙΡΙΔΙΑ

1. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προβλέπεται για τα χοιρίδια μία πηγή θερμότητας και ανθεκτικός στεγνός και άνετος χώρος για να ξαπλώνουν μακριά από τη χοιρομητέρα όπου όλα μπορούν να αναπαύονται συγχρόνως.

2. Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται ειδικό χωρίσμα τοκετού, τα χοιρίδια πρέπει να έχουν επαρκή χώρο ώστε να μην μπορούν να θηλάζουν χωρίς δυσκολία.

3. Εάν γίνεται ευνουχισμός, πρέπει να γίνεται στους άρρενες χοίρους ηλικίας άνω των τεσσάρων εβδομάδων και μόνον με αναισθησία από κτηνίατρο ή άλλο πρόσωπο ειδικευμένο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

4. Η μερική τομή της ουράς και των δοντιών δεν πρέπει να γίνεται συστηματικά, αλλά μόνον όταν διαπιστώνεται, στην εκμετάλλευση, ότι οι τραυματισμοί των μαστών των χοιρομητέρων, των αυτιών και της ουράς των χοίρων οφείλεται ακριβώς στην απουσία αυτής της πρακτικής. Εάν κρίνεται αναγκαία η μερική τομή των δοντιών, πρέπει να γίνεται εντός των πρώτων επτά ημερών μετά τη γέννηση.

5. Τα χοιρίδια δεν πρέπει να χωρίζονται από τη μητέρα τους πριν από την ηλικία των τριών εβδομάδων, εκτός αν ο μη χωρισμός αποδεικνύεται επιβλαβής για την καλή διαβίωση ή την υγεία της χοιρομητέρας ή των χοιριδίων.

ΙV. ΑΠΟΓΑΛΑΚΤΙΣΜΕΝΑ ΧΟΙΡΙΔΙΑ ΚΑΙ ΧΟΙΡΟΙ ΠΡΟΣ ΠΑΧΥΝΣΗ

Η δημιουργία ομάδων των ζώων πρέπει να γίνεται το συντομότερο μετά τον απογαλακτισμό. Οι χοίροι θα πρέπει να εκτρέφονται σε σταθερές ομάδες με όσο το δυνατόν λιγότερη ανάμιξη.

Άρθρο 9

Η ισχύς του παρόντος Διατάγματος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1994.

Στον Υφυπουργό Γεωργίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 11 Μαΐου 1995

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΥΦΥΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Β. ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ